

7

Code : 465204 - Apc - Marathi - BA - Sem IV (Repeater) - Exam - 24-11-2016

Marks - 75

सुचना: प्रश्न क्रं. ६ आवश्यक

प्रश्न क्रं. १ ते ५ पैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.

- प्र. १ अरूणा ढेरे लिखित 'जाणीवा जाग्या होताना' या पुस्तकाच्या आधारे भारतीय स्त्री विचारांचा मागोवा घ्या. (२०)
- प्र. २ सावित्रीबाई फुले, रमाबाई रानडे, ताराबाई मोडक, ताराबाई शिंदे या स्त्रियांच्या शिक्षण विषयक कार्यकर्तृत्वाचा आढावा घ्या. (२०)
- प्र. ३ 'जाणीवा जाग्या होताना' या पुस्तकाच्या आधारे पुराणकालीन स्त्रियांच्या निर्भय विचारांचा परामर्श घ्या. (२०)
- प्र. ४ जिजाबाई ते अहिल्याबाई होळकर अशा इतिहास कालीन स्त्रियांच्या कर्तृत्वाचा आलेख रेखाटा. (२०)
- प्र. ५ टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)
- अ) बहिणाबाई चौधरी
ब) जनाकका शिंदे
क) गोपिकाबाई पेशवे
ड) दुर्गा भागवत
- प्र. ६ एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (०५)
- अ) १) याज्ञवल्क्य ऋषींच्या पत्नीचे नाव सांगा.
२) सुलभा ह्या स्त्रीने कोणत्या राजाच्या शरीरात योगक्रियेने प्रवेश केला ?
३) कश्मिरची संत कवयित्री कोण ?
४) आनंदीबाई शिर्के यांच्या आत्मचरित्राचे नाव सांगा.
५) मुंबईत विवाहित मुलींसाठी शाळा सुरु करण्याचा मान कोणाला जातो ?
- ब) योग्य पर्याय निवडून वाक्य पूर्ण करा. (०५)
- १) या नाम मुद्रेने सोयराबाई अभंग गाते. (चोरख्याची महारी/बहिणाई)
२) 'जाणीवा जाग्या होताना' या पुस्तकात एकूण स्त्रियांचे विचार आलेले आहेत. (४५/५४)
३) 'जाणीवा जाग्या होताना' या पुस्तकाला यांची प्रस्तावना आहे. (विद्याबाळ/इरावती कर्वे)
४) सांजवात हे आत्मचरित्र या लेखिकेचे आहे. (आनंदीबाई जोशी/आनंदीबाई शिर्के)
५) मनकर्णिका जोग यांचा काव्यसंग्रह हा होय. (पानगळ/खुणेचं पान)
- क) जोड्या लावा. (०५)
- १) द्रौपदी - नीति विचार
२) लल्ला - पाच पांडवांची पत्नी
३) ताराबाई शिंदे - स्त्री शिक्षणाची पुरस्कर्ती
४) पंडिता रमाबाई - स्त्री-पुरुष तुलना
५) विठाबाई चौधरी - आर्य महिला समाजाची स्थापना

Bachelor of Arts Examination: April / May 2016

Semester: IV (FRESH)

Day & Date	Paper No.	Subject Name	Time	Code
Wednesday 20/04/2016	P - II	APC Marathi – Striyache Sahitya	11.00 AM to 01.30 PM	465204

Instructions: प्र.1 ते 5 पैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.
प्र.6 वा अनिवार्य आहे.

- प्र.1 'जाणिवे जाग्या होतांना' या पुस्तकातून विविध क्षेत्रात कार्य करणाऱ्या स्त्रियांच्या निर्भय विचारांचा मागोवा घेतला आहे' – हे विधान साधार स्पष्ट करा. 20
- प्र.2 पुढीलपैकी दोन लेखिकांच्या विचारांचा परामर्श घ्या. 20
मालतीबाई बेडेकर, बहिणाबाई चौधरी, दुर्गा भागवत, आनंदीबाई शिर्के
- प्र.3 'जाणिवे जाग्या होतांना' या पुस्तकाच्या आधारे पुराण कालीन स्त्रियांच्या कर्तृत्वाचा परिचय करून द्या. 20
- प्र.4 'जाणिवे जाग्या होतांना' या पुस्तकातील संत स्त्रियांच्या विचारांचा थोडक्यात आढावा घ्या. 20
- प्र.5 कोणत्याही दोन वर टिपा लिहा. 20
1. पंडीता रमाबाई
2. जनाककी शिंदे
3. शेवंताबाई निकंबे
4. द्रौपदी
- प्र.6 अ. एक वाक्यात उत्तरे लिहा. 05
1. दुर्गा भागवत यांचे जीवनसूत्र कोणते होते?
2. बंगालच्या प्रबोधन पर्वात कोणत्या स्त्रीने मौलिक योगदान दिले?
3. मालिनीबाई किंबे यांच्या एका लेखाचे नाव सांगा.
4. गीता साने यांचे प्रसिद्ध पुस्तक कोणतं?
5. 'स्त्री जाति विकास' या लेखातून ताराबाईंनी स्त्रियांना कशासाठी प्रवृत्त केले?

- सूचना : १) प्र. क्र. १ ते ५ पैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
२) प्र. क्रमांक ६ वा अनिवार्य आहे.
- प्र. १ 'यादवकालीन वाङ्मय हे मराठी वाङ्मयाची बाल्यावस्था असल्याने ह्या वाङ्मयाचे स्वरूप उत्स्फूर्त, भावनाप्रधान व निरागस असेच आहे? सोदाहरण स्पष्ट करा. २०
- प्र. २ महानुभाव संप्रदायाच्या गद्य-पद्य ग्रंथनिर्मितीचा थोडक्यात परिचय करून द्या. २०
- प्र. ३ 'बहामनीकालीन ग्रंथनिर्मितीमागे त्या काळातील सामाजिक, सांस्कृतिक, धार्मिक स्थिती कार्यरत होती', सोदाहरण विवेचन करा. २०
- प्र. ४ संत ज्ञानेश्वरांच्या वाङ्मयीन कार्यकर्तृत्वाचा आढावा घ्या. २०
- प्र. ५ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) २०
- अ) संत गोरोबा कुंभार
ब) दत्तसंप्रदायाचे कार्य
क) मुक्तेश्वर
ड) जनाबाईची अभंगरचना
इ) संत नामदेव
- प्र. ६ अ) पुढील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा. ५
- १) 'ताटीचे अभंग' कोणी लिहिले ?
२) 'ऊंस डोंगा परि रस नोहे डोंगा !' हा अभंग कुणाचा आहे?
३) 'जीवाचे जिवलगे माझे कृष्णाई कान्हाई । सांवळे डोळसे करुणा येऊं दे काही ।' असे कोणी म्हटले आहे?
४) बहामनी राजवटीच्या उत्तरार्धात कोणता संप्रदाय पुढे आला?
५) या कालखंडात कोकण व कारवार या भागात कृष्णभक्तीचा प्रसार कोणी केला?
ब) योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा. ५
- १) महानुभाव पंथ हा ----- मताचा भक्तिपंथ आहे. (द्वैती / अद्वैती)
२) चांगदेवपासष्टी हे ----- ओव्यांचे लहानसे प्रकरण म्हणजे अमृतानुभवाचे सारच आहे. (६४ / ६५)
३) ----- हे वारकरी संप्रदायाचे आस व प्रभावी प्रचारक होते. (नामदेव / तुकाराम)
४) 'गुरुचरित्र' हा ग्रंथ ----- यांनी लिहिला आहे. (सरस्वती गंगाधर / नृसिंहसरस्वती)
५) 'ख्रिस्तपुराण' हा ग्रंथ ----- यांचा आहे. (फादर क्रुवा / फादर टॉमस स्टीफॅन्स)
क) योग्य जोड्या लावा. ५
अ	ब
१) वछाहरण	मुक्तेश्वर
२) भारूड	दासोपंत
३) पंडित सूरिजन	परमहंस कथा
४) ग्रंथराज	दामोदरपंडित
५) कलाकवी	एकनाथ

- सूचना : १) प्र. क्र. ६ अनिवार्य
२) प्र. क्र. १ ते प्र.क्र.५ पैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.

मराठी व्याकरण भाग-१

- प्र. १ भाषा म्हणजे काय ते सांगून भाषेचे स्वरूप व कार्य स्पष्ट करा. २०
- प्र. २ भाषा, प्रमाण भाषा आणि बोली यातील साम्य - भेद स्पष्ट करा. २०
- प्र. ३ मराठी वर्णमालेचे स्वरूप विशद करा. २०
- प्र. ४ शब्दाच्या जाती म्हणजे काय ते सांगून अविकारी शब्द जातींचा परिचय करून द्या. २०
- प्र. ५ टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) २०
- १) क्रियापद विचार
- २) स्वरादी आणि व्यंजने
- ३) व्हडी बोली
- प्र. ६ अ) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. ०५
- १) शब्द म्हणजे काय ?
- २) सर्वनाम म्हणजे काय ?
- ३) मराठीतील कोणत्याही एक शब्दयोगी अव्ययाचे उदाहरण द्या.
- ४) मराठीची एक बोलीभाषा सांगा.
- ५) व्यंजने म्हणजे काय ?
- ब) कंसातील योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. ०५
- १)या आपल्या ध्वनीच्या किंवा आवाजाच्या खुणा आहेत. (अक्षरे / शब्द)
- २) उच्चारस्थानानुसार व्यंजनाची विभागणीपासूनकडे होते.
(कंठापासून ओठापर्यंत / ओठापासून कंठापर्यंत)
- ३) अथवा, की, ही, अव्ययेया प्रकारातील आहेत. (केवलप्रयोगी / उभयान्वयी)
- ४) चांगला मुलगा अभ्यास करतो यात चांगला हा शब्द (विशेषण / क्रियाविशेषण) आहे.
- ५) मले हा शब्दया बोली भाषेतील आहे.
- क) जोड्या लावा. ०५
- १) महाराष्ट्र भाषेचे व्याकरण १) मो. के. दामले
- २) शास्त्रीय मराठी व्याकरण २) ना. गो. कालेलकर
- ३) ध्वनिविचार ३) गंगाधर शास्त्री फडके
- ४) सुगम मराठी व्याकरण लेखण ४) र. र. गोसावी व सु. द. वैद्य
- ५) सुबोध व्याकरण ४) मो. रा वाळिंबे

- सूचना : १) प्र. क्र. १ ते ५ पैकी कोणतेही तीन सोडवा.
२) प्र. क्र. ६ वा. अनिवार्य.
- प्र. १) मराठीतील लिंग, वचनाचे स्वरूप स्पष्ट करून त्यांचे प्रकार सोदाहरण स्पष्ट करा. २०
- प्र. २) विभक्तीची व्याख्या आणि स्वरूप सांगून वादग्रस्त विभक्तींचा परिचय करून द्या. २०
- प्र. ३) काळ म्हणजे काय ? ते सांगून काळाचे प्रकार स्पष्ट करा. २०
- प्र. ४) आख्यात म्हणजे काय ? ते सांगून आख्याताचे प्रकार सोदाहरण स्पष्ट करा. २०
- प्र. ५) प्रयोगाची व्याख्या सांगून प्रयोगाचे विविध प्रकार सोदाहरण स्पष्ट करा. २०
- प्र. ६) अ) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. ०५
- १) धातू म्हणजे काय ?
- २) कर्तृप्रयोगाचे प्रकार किती.
- ३) 'मोर' या शब्दाचे स्त्रिलिंग रूप लिहा.
- ४) 'शाळा' या शब्दाचे अनेक वचन लिहा.
- ५) अश्विनी अभ्यास करते. काळ ओळखा.
- ब) रिकाम्या जागी योग्य पर्यायी शब्द लिहा. ०५
- १) क्रियापदाचे मुख्य प्रकार आहेत. (दोन / चार)
- २) पंचमी विभक्तीचे एकवचनाचे प्रत्यय आहेत. (स,ला,ते / ऊन, हून)
- ३) 'पुस्तक' हेप्रकारात मोडते. (पुल्लिंग / नपुसकलिंग)
- ४) भावे प्रयोगाचे एकूण प्रकारआहेत. (चार /दोन)
- ५) मूर्ती या शब्दाचे अनेक वचनआहे. (मूर्ती /मूर्त्या)
- क योग्य जोड्या लावा. ०५
'अ'	'ब'
१) सुगम मराठी व्याकरण	- मो. के. दामले
२) मराठी व्याकरणाचा पुनर्विचार	- डॉ. श्रीधर शनवारे
३) शास्त्रीय मराठी व्याकरण	- मो. रा. वाळिंबे
४) मराठीचे व्याकरण	- अरविंद मंगळूरकर
५) अभिनव मराठी व्याकरण : मराठी लेखन	- लीला गोविलकर

Bachelor of Arts Examination: April / May 2016
Semester: III (Repeater)

Day & Date	Paper No.	Subject Name	Time	Code
Tuesday 12/04/2016	P - V	D. C. Marathi Marathi kavita	02.30 PM to 05.00 PM	345504

Instructions: प्र. 1 आणि 6 अनिवार्य आहे.
प्र. 2 ते 5 पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- प्र.1 कवितेची संकल्पना आणि स्वरूप स्पष्ट करा. 20
- प्र.2 1975 नंतरच्या मराठी कवितेतील प्रमुख आशय सूत्रांचा थोडक्यात आढावा घ्या. 20
- प्र.3 1975 नंतरची मराठी कविता या संग्रहातील 'सिसिलिया कार्वाले' आणि 'मीनाक्षी पाटील' यांच्या कवितांची वैशिष्ट्ये साधार स्पष्ट करा. 20
- प्र.4 1975 नंतरची मराठी कविता या संग्रहातील अरुण काळे आणि दासू वैद्य यांच्या कवितेची वैशिष्ट्ये साधार स्पष्ट करा. 20
- प्र.5 ग्रामीण कवितेची वैशिष्ट्ये इंद्रजित भालेराव यांच्या कवितांमधून कशी दिसतात ते साधार स्पष्ट करा. 20
- प्र.6 अ) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 05
1. 'नंतर आलेले लोक' ही कविता कोणाची आहे?
 2. 'लिटमस' ह्या कविता संग्रहाचे कवी कोण आहेत?
 3. दलित कविता लिहणाऱ्या कोणत्याही दोन कवींची नावे सांगा.
 4. 'स्त्री' ची वेदना आणि घुसमट प्रामुख्याने कोणाच्या कवितांमधून व्यक्त होते?
 5. 'अभुज माड' हा संग्रह कोणत्या कवीचा आहे?
- प्र.6 ब) योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा. 05
1. ——— हे नाव आदिवासी अनुभव विश्वाशी निगडित आहे.
(वसंत बापट/भुजंग मेश्राम)
 2. अनुराधा पाटील यांचा ——— हा संग्रह प्रसिध्द आहे..(जिप्सी/दिवसेंदिवस)
 3. इंद्रजित भालेराव यांच्या कवितासंग्रहाचे नाव——— आहे. (रानातल्या कविता/पीकपाणी)
 4. युनोने——— वर्ष आंतरराष्ट्रीय महिला वर्ष म्हणून घोषित केले.(1990/1975)
 5. स्त्री गणेशा हा कविता संग्रह ——— यांचा आहे. (अनुराधा पोतदार/नीरजा)

- सूचना: १) प्रश्न क्र. १ आणि ६ अनिवार्य.
२) प्रश्न क्र. २ ते ५ पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- प्र. १ कथा या साहित्यप्रकाराचे स्वरूप स्पष्ट करून कोणत्याही तीन घटकांविषयी सविस्तर लिहा. (२०)
- प्र. २ सपन आणि वितळलेली उन्हे या कथांतून व्यक्त झालेले स्त्रीजीवन तुमच्या शब्दांत मांडा (२०)
- प्र. ३ '१९७५ नंतरची मराठी कथा' या कथासंग्रहाच्या आदारे मराठीतील साहित्य प्रवाहांविषयी सविस्तर लिहा. (२०)
- प्र. ४ ग्रामीण जीवनातील मानवी शोषण '१९७५ नंतरची मराठी कथा' या कथासंग्रहातील कथांमधून कसे व्यक्त झाले आहे सोदाहरण स्पष्ट करा. (२०)
- प्र. ५ टीपा लिहा (कोणत्याही दोन) (२०)
- १) खटसू कथेतील केदार
- २) 'कसरा आईनस्टाईन' कथेचा आशय
- ३) गवनेर मधील प्राणी आणि माणूस यांच्यातील नाते.
- प्र. ६ अ) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (०५)
१. परिव्राजक या कथेचे लेखक कोण आहेत?
२. गिरणी कामगारांच्या शोकांतिकेचे वर्णन या कथासंग्रहातील कोणत्या कथेत आले आहे?
३. मोनिका गजेंद्र गडकर यांच्या दोन कथासंग्रहांची नावे लिहा.
४. मराठीतील आघाडीच्या दोन विज्ञान कथाकारांची नावे लिहा.
५. आदिवासी साहित्य चळवळीतील पहिल्या कताकार कोण आहेत?
- ब) योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा. (०५)
१. यानी आपल्या कथांतून महानगरात होणाऱ्या स्त्रीयांच्या शोषणाचे दर्शन घडवले.
(प्रतिमा इंगोले / प्रतिमा जोशी)
२. गौरी देशपांडे यांनी आपल्या कथांतून वर टीका केली.
(जातीव्यवस्था / पुरुषप्रधान समाज व्यवस्था)
३. हे आदिवासींच्या शोषणाचा आशय आपल्या साहित्यातून व्यक्त करतात.
(प्रा. गौतमीपुत्र कांबळे / माधव सरकुंडे)

- सूचना : १) प्र. क्र. १ ते ५ पैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवावेत.
२) प्र. क्र. ६ आवश्यक.
- प्र. १ "जाणिवा जाग्या होताना या ग्रंथामध्ये आपल्या कार्यकर्तृत्वाने उजळून निघालेल्या स्त्रियांच्या निर्भय विचारांचा मागोवा घेतलेला आहे" विधानाची सार्थकता पटवा. २०
- प्र. २ "सावित्रीबाई फुले, ताराबाई शिंदे आणि पंडिता रमाबाई या पुरुषप्रधान व्यवस्थेपुढे आव्हान म्हणून उभ्या राहिल्या" विधानाची चर्चा करा. २०
- प्र. ३ प्रपंच सांभाळून परमार्थ करणाऱ्या जनाबाई, सोयराबाई, बहिणाबाई यांच्या कर्तृत्वाचा परामर्श घ्या. २०
- प्र. ४ अशिक्षित असूनही आपल्या काव्याचा ठसा जगभर उमटविणाऱ्या बहिणाबाई चौधरीच्या काव्य कर्तृत्वाची साक्ष पटवा. 'जाणिवा जाग्या होताना' च्या आधारे. २०
- प्र. ५ टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) २०
- १) इरावती बर्वे
२) जनाकका शिंदे
३) अहिल्याबाई होळकर ५
- प्र. ६ अ) एका वाक्यात उत्तरे लिहा.
१) मीराने अजाण वयापासून कुणावर प्रेम केले ?
२) पंडिता रमाबाई यांनी स्थापन केलेल्या आश्रमाचे नाव सांगा.
३) थैरी म्हणजे काय ?
४) 'जाणिवा जाग्या होताना' ग्रंथाची लेखिका कोण आहे ?
५) ज्ञान हेच पशूजीवनाकडून मनुष्य जीवनाकडे जाण्याचे साधन आहे. हे वाक्य कोणी म्हटले आहे ? ५
- ब) योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा.
१) विमला ही होती. (वेश्या / भिक्षुणी)
२) औव्वै या शब्दाचा अर्थ आहे. (तरुणी / म्हातारी)
३) अरण्यपर्वात पंडिता उरलेली महिला होय. (द्रौपदी / गांधारी)
४) ने माहेरचा श्रीकृष्ण सासरी नेला. (मीरा / लल्ल)
५) जनाबाईंचे बंधू होय. (महर्षी कर्वे / महर्षी विठ्ठल शिंदे) ५
- क) जोड्या लावा.
स्त्री पुरुष तुलना मथुराबाई जोशी
सांजवात ताराबाई मोडक
खुणेचं पान आनंदीबाई शिर्के
स्त्रीजाती विकास ताराबाई शिंदे
गृहिणी धर्म मनकर्णिका जोग

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Max. Marks
Tuesday 14/11/2017	III Fresh/ Repeater	D.C. Marathi – Marathi Vyakaran	10.30 AM To 01.00 PM	345604	75

Note: 1) Solve any three Questions from Q.1 to Q5.
2) Q.6 is Compulsory.

- प्र.1 'भाषा हे एक संपर्क माध्यम आहे' या विधानाचा सविस्तर परामर्श घ्या. 20
- प्र.2 भाषा, प्रमाण भाषा व बोली यांच्यातील परस्परसंबंध साधार स्पष्ट करा. 20
- प्र.3 मराठीच्या वर्णमालेचे स्वरूप सोदाहरण स्पष्ट करा. 20
- प्र.4 शब्द जाती म्हणजे काय ते सांगून अविकारी शब्द जातींचा परिचय करून द्या. 20
- प्र.5 कोणत्याही दोन वर टिपा लिहा. 20
- अ) मराठीतील अव्ययविचार
ब) क्रियापद विचार
क) वन्हाडी बोली
- प्र.6 अ) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 05
1. भाषा हे कशाचे महत्वाचे साधन आहे?
2. धातू कशाला म्हणतात?
3. वर्णांचे किती प्रकार आहेत?
4. 'बोली' म्हणजे काय?
5. व्यंजने म्हणजे काय?
- ब) रिकाम्या जागा भरा. 05
1. रुढीने किंवा परंपरेने ज्या ध्वनि समूहाला अर्थ प्राप्त झाला आहे त्याला — म्हणतात
अ) अक्षर ब) शब्द
2. उच्चारस्थानानुसार व्यंजनांची विभागणी — पासून कडे आहे.
अ) कंठापासून ओठाकडे ब) ओठापासून कंठापर्यंत
3. सावकाश, उभ्याने ही — विशेषणे आहेत.
अ) रीतीवाचक ब) प्रकार दर्शक
4. ती मुलगी चांगली गाते. या वाक्यातील 'चांगली' हे — आहे.
अ) क्रिया विशेषण ब) विशेषण
5. साकरु हा शब्द — या बोली भाषेतील आहे.
अ) अहिराणी ब) वन्हाडी
- क) योग्य जोड्या जुळवा 05
- अ)
1. भाषा आणि संस्कृति
2. महाराष्ट्र भाषेचे व्याकरण
3. मराठीचे व्याकरण
4. मराठी व्याकरणाचा पुनर्विचार
5. सुबोध व्याकरण
- ब)
1. गंगाधर शास्त्री फडके
2. लीला गोविलकर
3. अरविंद मंगरुळकर
4. रा.भि.गुंजीकर
5. ना.गो.कालेलकर

Code : 345604

Marathi - Marathi Vyakaran Bhasha - 345604 (D.C.) -
BA - Sem-III - (Repeater) - Exam - 29/03/2017

Marks

सूचना: (१) प्र.क्र. ६ वा अनिवार्य

(२) प्र.क्र. १ ते ५ पैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवावेत.

- प्र. १ भाषेचे स्वरूप आणि कार्य साधार स्पष्ट करा. (२०)
- प्र. २ प्रमाण भाषा म्हणजे काय ते सांगून बोली आणि प्रमाणभाषा यांच्यातील परस्पर संबंध विशद करा. (२०)
- प्र. ३ वर्ण म्हणजे काय ते सांगून मराठीची वर्णमाला विशद करा. (२०)
- प्र. ४ शब्दांच्या जाती म्हणजे काय ते सांगून सर्वनाम आणि विशेषण या जातींचा परिचय करून घ्या. (२०)
- प्र. ५ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)
- अ) क्रियापद विचार
ब) वऱ्हाडी बोली
क) व्यंजनविचार (०५)
- प्र. ६ अ) एका वाक्यात उत्तरे लिहा.
- १) शब्दांच्या एकूण किती जाती आहेत?
२) भाषेचे महत्वाचे कार्य कोणते?
३) बोलीभाषेला समांतर असा कोणता दुसरा शब्द आहे?
४) मराठीत सर्वनामे किती आहेत?
५) स्वर म्हणजे काय? (०५)
- ब) कंसातील योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.
- १) मराठी वर्णमालेची विभागणी स्वर व अशी आहे. (स्वरेतर / स्वरान्त)
२) धातूला विविध प्रत्यय लागून क्रिया अपुरी दाखविणाऱ्या शब्दांना म्हणतात. (क्रियापद / कृदन्त)
३) आणि, पण ही अव्यये या प्रकारातील आहेत. (शब्दयोगी / केवलप्रयोगी अव्यये)
४) क्रिया दर्शविणाऱ्या विकारी शब्दाला म्हणतात. (क्रियापद / व्यंजन)
५) वऱ्हाडी ही भाषा या भागात बोलली जाते. (नागपूर / मुंबई) (०५)
- क) जोड्या लावा.
- १) ध्वनिविचार
२) वर्णनात्मक भाषा विज्ञान
३) शास्त्रीय मराठी व्याकरण
४) मराठी व्याकरणाचा पुनर्विचार
५) सुभम मराठी व्याकरण लेखन
- १) कल्याण काले
२) अरविंद मंगरुळकर
३) मो. रा. वाळिंबे
४) मो. के. दामले
५) ना. गो. कालेकर

Code : 445804

D.C. Marathi - BA-Sem - IV
(Fresh / Repeater) - Exam - 29/03/2017

Marks

सूचना: (१) प्र. १ ते प्र. ५ पैकी कोणतीही तीन सोडवा.

(२) प्र. क्र. ६ वा अनिवार्य आहे.

- प्र. १ लिंग व वचनाचे स्वरूप स्पष्ट करून प्रकार सोदाहरण स्पष्ट करा. (२०)
- प्र. २ मराठीतील विभक्ती व्यवस्था स्पष्ट करा. (२०)
- प्र. ३ आख्यात म्हणजे काय? ते सांगून आख्याताचे प्रकार सोदाहरण स्पष्ट करा. (२०)
- प्र. ४ काळ म्हणजे काय? ते सांगून काळाचे विविध प्रकार सोदाहरण स्पष्ट करा. (२०)
- प्र. ५ प्रयोग म्हणजे काय? ते सांगून प्रयोगाचे विविध प्रकार सोदाहरण स्पष्ट करा. (२०)
- प्र. ६ अ) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (०५)
- १) आख्यात प्रत्यय कोणत्या जातीच्या शब्दांना लागतात?
- २) 'ग्रंथ' या शब्दाचे अनेकवचनी रूप लिहा.
- ३) सप्तमी विभक्तीचे एकवचनाचे प्रत्यय सांगा.
- ४) कर्मणी प्रयोगाच्या उपप्रकारांची नावे सांगा.
- ५) 'आई' या शब्दाचे पुल्लिङ्गी रूप सांगा.
- ब) रिकाम्या जागी योग्य पर्याय निवडा. (०५)
- १) घडून गेलेली घटना ही ----- काळाची असते. (वर्तमान / भूत)
- २) तृतीया विभक्तीचे एकवचन प्रत्यय ----- आहेत. (ऊन, हून / ने, शी)
- ३) क्रियापदाचे रूप कर्माच्या लिंग, वचन पुरुषाप्रमाणे बदलत असेल तर त्यास ----- प्रयोग म्हणतात.
(कर्मणी / भावे)
- ४) प्रियंकाने नम्रतास मारले. हा ----- प्रयोग आहे. (कर्तरी / भावे)
- ५) मराठी व्याकरणात लिंगाचे एकूण प्रकार ----- आहेत. (दोन / तीन)
- क) जोड्या जुडवा.
अ	ब
१) महाराष्ट्र भाषेचे व्याकरण	मो. रा. वाळिंबे
२) मराठी व्याकरणाची मूलतत्त्वे	मो. के. दामले
३) प्रौढबोध मराठी व्याकरण	दा. पां. तर्खडकर
४) सुगम मराठी व्याकरण	रा. भि. जोशी
५) शास्त्रीय मराठी व्याकरण	ग. ह. केळकर

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Max. Marks
Saturday 11/11/2017	III Fresh/ Repeater	D.C. Marathi – Marathi Kavita	10.30 AM To 01.00 PM	345504	75

Note: 1) Q.1 and Q.6 is Compulsory.

2) Solve any Two Questions from Q.2 to Q5.

- प्र.1 कवितेचे घटक सविस्तर विशद करा. 20
- प्र.2 1975 नंतर काव्यातील प्रमुख आशयसुत्रांचा थोडक्यात परामर्श घ्या. 20
- प्र.3 अनुराधा पाटील आणि सिसिलिया कार्वालो यांच्या कवितांचे विशेष सोदाहरण स्पष्ट करा. 20
- प्र.4 1975 नंतरची मराठी कविता या संग्रहातून व्यक्त होणाऱ्या महानगरीय संवेदनाचा आढावा घ्या. 20
- प्र.5 स्त्रीवादी कवयित्रींच्या काव्यातील वेगळेपण सांगा. 20
- प्र.6 अ) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 05
- विज्ञान कविता लिहिणाऱ्या कोणत्याही दोन कवींची नावे सांगा.
 - 'माझे विद्यापीठ' – हा काव्यसंग्रह कोणत्या कवीचा आहे?
 - दलित काव्याचे प्रमुख प्रेरणास्थान सांगा.
 - वाहरू सोनवणे यांच्या काव्यसंग्रहाचे नाव सांगा.
 - अनुराधा पाटील यांच्या कोणत्याही दोन काव्य संग्रहाची नावे सांगा.
- ब) योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा. 05
- उत्थानगुंफा हा काव्यसंग्रह — यांचा आहे.
अ) नामदेव दसाळ ब) यशवंत मनोहर
 - प्रज्ञा लोखंडे यांचा — हा काव्यसंग्रह आहे.
अ) उत्कट जीव घेण्या धगीवर ब) वेणा
 - मला हवी आहे जमीन काळी काळी — ही कविता कोणाची आहे?
अ) इंद्रजित भालेराव ब) फ. मु. शिंदे
 - 1975 नंतरच्या कालखंडात काव्यलेखन करणाऱ्या — हया कवयित्री आहेत.
 - भुजंग मेश्राम यांनी — हा काव्यसंग्रह लिहिला आहे.
अ) ऊलगुलान ब) रॉकगार्डन
- क) जोड्या लावा 05
अ)	ब)
1. पीक पाणी	1. दास्तू वैद्य
2. नंतर आलेले लोक	2. अनुराधा पाटील
3. लिटमस	3. इंद्रजित भालेराव
4. तत्पूर्वी	4. अरुण काळे
5. तरीही	5. शि. गो. देशपांडे

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Monday 08/10/2018	III (Fresh/ Repeater)	APC – Marathi – Sahityachi Bhasha	10.30 AM To 01.00 PM	365104	75

सूचना: प्रश्न क्र. १ ते ५ पैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

प्रश्न क्र. ६ अतिवारीय आहे.

- प्रश्न १. भाषेची संकल्पना, स्वरूप तसेच वैशिष्ट्ये आणि कार्ये सोदाहरण लिहा. २०
- प्रश्न २. साहित्य भाषा आणि व्यवहार भाषा यांमधील साम्यभेदाची चर्चा उदाहरणामुळे करा. २०
- प्रश्न ३. भाषेचे सौंदर्य वाढविण्यात म्हणी आणि वाक्प्रचारांचा उपयोग कसा होतो ते मविस्तर लिहा. २०
- प्रश्न ४. भाषेच्या प्रमुख स्तरांचा परिचय करून द्या. २०
- प्रश्न ५. प्रतिमा, प्रतिक आणि मिथके यांचे भाषाभ्यासातील महत्त्व विशद करा. २५
- प्रश्न ६ अ) एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

- ६) भाषा आणि जीवन या सामिकाचे संपादक कोण आहेत?
- ७) मिथकाला पर्यायी शब्द काय आहे?
- ८) साहित्याची भाषा या पुस्तकाचे लेखक कोण आहेत?
- ९) मानवी मूल वयाच्या कोणत्या वर्षापर्यंत भाषा शिकू शकते?
- १०) पुढील वाक्यातील अलंकार ओळखा.
'काढ मखे तुझे गळ्यातील तुझे चांदण्यांचे हात.'

ब) योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा २५

- १) भाषेची मान लक्षणे यांनी सांगितली. (मोस्युर/ हॉकेट)
- २) 'भाषा आणि संस्कृती' या ग्रंथाचे लेखक हे आहेत. (ना.गो. कालेलकर/ भालचंद्र नेमाडे)
- ३) नाचता येईना (कंवर वाकडे/ अंगण वाकडे)
- ४) ही मराठीतील प्रादेशिक बोली आहे. (अहिराणी/ मैथिली)
- ५) लोकमान्यता हे महत्वाचे वैशिष्ट्य अमते. (म्हणीचे/ वाक्प्रचारांचे)

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Saturday 07/04/2018	III Repeater	APC Marathi – Sahityachi Bhasha	02.30 PM To 05.00 PM	365104	75

सूचना:- 1) प्र. क्र.1 ते 5 पैकी कोणतेही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
2) प्र. क्र. 6 अनिवार्य आहे.

- प्र.1 भाषेची संकल्पना, स्वरूप तसेच वैशिष्ट्ये आणि कार्ये सोदाहरण लिहा. 20
- प्र.2 व्यवहार भाषा आणि साहित्य भाषा यांमधील साम्यभेदाची चर्चा करा. 20
- प्र.3 भाषेचे सौंदर्य वाढविण्यात म्हणी आणि वाक्प्रचारांचा उपयोग कसा होतो ते सविस्तर लिहा. 20
- प्र.4 प्रतिमा, प्रतिक आणि मिथके यांचे भाषाभ्यासातील महत्व विशद करा. 20
- प्र.5 भाषेच्या प्रमुख स्तरांचा परिचय करून द्या. 20
- प्र.6 अ) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 05
- मराठी भाषा आणि शैली या पुस्तकाचे लेखक कोण आहेत?
 - प्रतिमेचे प्रकार सांगा?
 - साहित्याची भाषा या पुस्तकाचे लेखक कोण आहेत?
 - भाषेची सात लक्षणे कोणत्या भाषावैज्ञानिकाने सांगितली?
 - पुढील वाक्यतील अलंकार ओळखा
'त्या आठवणी चैत्रपालवीसारख्या होत्या'.
- ब) योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा. 05
- भाषा ही — वर आधारित संकेतप्रणाली आहे. (स्वर/ध्वनी)
 - 'भाषा इतिहास आणि भूगोल' या ग्रंथाचे लेखक — हे आहेत. (ना. गो. कालेलकर/भालचंद्र नेमाडे)
 - 'मी मारले सूर्याच्या रथाचे सात घोडे' या काव्यपंक्तीतील 'सूर्य' हे — आहे. (प्रतिक/प्रतिमा)
 - अहिराणी, वन्हाडी या भाषांना — भाषा म्हणून ओळखले जाते. (महानगरी/प्रादेशिक)
 - हे म्हणींचे महत्वाचे वैशिष्ट्ये असते. (लोकमान्यता/अलंकारीकता)
- क) योग्य जोड्या जुळवा 05
अ	ब
1. काळ आला होता	1. गाय शहाणी
2. बुडत्याला	2. चव काय?
3. गाढवाला गुळाची	3. पण वेळ आली नव्हती.
4. वासरात लगडी	4. सतराशे विघ्न
5. नकटीच्या लग्नाला	5. काडीचा आधार

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Tuesday 03/04/2018	IV (Fresh / Repeater)	D.C. Marathi – Marathi Katha	11.00 AM To 01.30 PM	445704	75

सूचना : प्र.1 आणि प्र.६ अनिवार्य

प्र.२ ते प्र.५ पैकी कोणतेही २ प्रश्न सोडवा.

1. 'कथा' या साहित्यप्रकाराचे स्वरूप आणि संकल्पना स्पष्ट करा. (२०)
2. '1975 नंतरची मराठी कथा' ह्या कथासंग्रहात कुठल्या कथा प्रवाहांचा आपल्याला परिचय घडतो हे थोडक्यात स्पष्ट करा. (२०)
3. प्रतिमा इंगोले व आप्पासाहेब खोत ह्यांच्या कथांची वैशिष्ट्ये सोदाहरण स्पष्ट करा. (२०)
4. '1975 नंतरची मराठी कथा' या कथासंग्रहातील 'करणी' व सपन ह्या कथेतील समस्यांचा आढावा घ्या. (२०)
5. '1975 नंतरची मराठी कथा' ह्या कथासंग्रहातील 'विज्ञानकथा' आणि स्त्रीवादी ह्या कथाप्रवाहाचे विशेष स्पष्ट करा. (१०)
6. योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा. (०५)
 - 1) 'आहे हे असे आहे' हा कथासंग्रहयांचा आहे.
(लक्ष्मण लोंढे / गौरी देशपांडे)
 - 2) प्रतिमा जोशी यांनीहा कथासंग्रह लिहिला.
(भूप / दंडकारण्य)
 - 3) माधव सरकुंडे यांचा हा कथासंग्रह आहे.
(स्कॉलर ज्यूस / ताडम)
 - 4) गवनेर ही कथा यांनी लिहिली.
(माधव सरकुंडे / आप्पासाहेब खोत)
 - 5) प्रतिमा जोशी ह्या पेशाने आहेत.
(वृत्तनिवेदिका / पत्रकार)
- प्र.7 अ) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (०५)
 - 1) प्रतिमा इंगोले यांच्या कोणत्याही दोन कथासंग्रहांची नावे सांगा.
 - 2) फिनिक्सच्या राखेतून उठला मोर ह्या कथेत कुठल्या जाणीवांचे दर्शन घडते?
 - 3) गवनेर ह्या कथेचा नायक कोण?
 - 4) ' रुट्स ' ह्या कथेच्या लेखिका कोण?
 - 5) ' करणी ' ह्या कथेत कुठल्या समाजाची समस्या चित्रित आहे?
- ब) जोडया लावा. (०५)

<ol style="list-style-type: none"> अ 1) दुसरा आइन्स्टाइन 2) सपन 3) वरातीतला घोडा 4) परिव्राजक 5) करणी 	<ol style="list-style-type: none"> ब ग्रामीण कथा महानगरीय संवेदन कथा विज्ञान कथा आदिवासी कथा दलित कथा
---	---

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Saturday 13/10/2018	IV (Repeater)	D. C. Marathi – Marathi Bhasha Ani Vyakaran	10.30 AM To 01.00 PM	445804	75

सूचना : 1) प्र.1 ते 5 पैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
2) प्र.6 अनिवार्य आहे.

- प्र.1 लिंग म्हणजे काय ते सांगून मराठीतील लिंग विचार स्पष्ट करा. 20
- प्र.2 विभक्ती म्हणजे काय ते सांगून विभक्ती व्यवस्थेचे स्वरूप स्पष्ट करा. 20
- प्र.3 आख्यात व्यवस्थेचे थोडक्यात विवेचन करा. 20
- प्र.4 प्रयोग म्हणजे काय ते सांगून प्रयोगाचे प्रकार सोदाहरण स्पष्ट करा. 20
- प्र.5 टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) 20
- अ) वचन विचार
ब) वादग्रस्त विभक्त्या
क) कर्मणी प्रयोग
ड) आख्यातांची संख्या
- प्र.6 अ) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 05
1. 'कर्मणी' प्रयोगा मध्ये 'कर्म' कोणत्या विभक्तीत असते?
 2. मराठी व्याकरणात लिंगाचे एकूण किती प्रकार आहेत ते सांगा.
 3. धातूला लागणाऱ्या प्रत्ययाला कोणते प्रत्यय म्हणतात.
 4. 'देव' या शब्दाचे अनेक वचन सांगा.
 5. 'रमेश आंबा खातो' हे वाक्य कोणत्या प्रयोगाचे आहे.
- प्र.6 ब) योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा. 05
1. प्रथमा विभक्ती ——— कारकार्थ व्यक्त करते. (कर्ता/करण)
 2. राधाने रूक्मिणीला मारले हा ——— प्रयोग आहे. (कर्मणी/भावे)
 3. 'पाऊस पडला तर पीक येईल' या वाक्यातून ——— अर्थ व्यक्त होतो.
 4. षष्ठी ही विभक्ती ——— व्यक्त करते. (कारकार्थ/उपपदार्थ)
 5. प्रयोगाचे प्रमुख ——— प्रकार आहेत. (तीन/दोन)
- प्र.6 क) योग्य जोड्या जुळवा 05
अ	ब
1. सुगम मराठी व्याकरण	1. मो. रा. वाळिंबे
2. शास्त्रीय मराठी व्याकरण	2. श. ह. केळकर
3. मराठीचे व्याकरण	3. मो. के. दामले
4. मराठी व्याकरणाची मूलतत्त्वे	4. अरविंद मंगरूळकर
5. मराठी व्याकरणाचा पुर्नविचार	5. डॉ. लीला गोबिलकर

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Saturday 06/10/2018	III (Fresh/ Repeater)	D.C. Marathi – Marathi Vyakaran	10.30 AM To 01.00 PM	345604	75

Instruction:

- i) प्र.क.१ आणि ५ पैकी कोणतेही तीन सोडवा.
- ii) प्र.क.६ अनिवार्य आहे.

- Q.1. भाषेचे स्वरूप आणि कार्य सविस्तर स्पष्ट करा. २०
- Q.2. प्रमाणभाषा आणि बोलीभाषा या संकल्पना सोदाहरण विशद करा. २०
- Q.3. वर्ण ही संज्ञा स्पष्ट करून वर्णमोलेचे स्वरूप विशद करा. २०
- Q.4. शब्दांच्या सव्यय जातींचा परिचय करून द्या. २०
- Q.5. पुढील टीपा लिहा. २०
- अ. व-हाडी बोली
ब. खानदेशी बोली
- Q.6. अ. एका वाक्यात उत्तरे लिहा. ०५
- १) मराठीमध्ये स्पर्श व्यंजने किती आहेत?
 - २) 'तो काम केला' हा प्रयोग कोणत्या बोलीतील आहे ?
 - ३) हाडया (कावळा) हा शब्द कोणत्या बोलीतील आहे ?
 - ४) कोटयधीश हा शब्द व्याकरणदृष्ट्या अचूक लिहा .
 - ५) अब्बल इंग्रजी कालखंडात मराठीच्या बोलीभाषांचा अभ्यास कोणत्या इंग्रज अधिका-यांने केला .
- ब) योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा. ०५
- १) हा व्याकरणाचा पाया आहे. वर्णविचार / शब्दविचार
 - २) 'व' या वर्णाला म्हणतात. स्वर / अर्धस्वर
 - ३) ही व-हाडीची उपबोली होय. हळबी / बागलाणी
 - ४) नागपूर हा शब्द जातीतील आहे. नाम / विशेषण
 - ५) सर्वनाम ही..... शब्दजाती आहे. सव्यय / अव्यय
- क) योग्य जोड्या लावा. ०५
- १) वर्णनात्मक भाषा विज्ञान ना. गो. कालेलकर
 - २) ध्वनिविचार रा. भि. जोशी
 - ३) भाषा आणि भाषाशास्त्र डॉ. लीला गोविलकर
 - ४) प्रौढबोध मराठी व्याकरण श्री. न. गजेन्द्रगडकर
 - ५) महाराष्ट्र भाषेचे व्याकरण दादोबा पां. तर्खडकर

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Wednesday 27/03/2019	III (Repeater)	D.C. Marathi – Marathi kavita	02.30 PM To 05.00 PM	345504	75

सूचना: १) प्र.क्र १ आणि प्र.क्र.६ अनिवार्य आहे

2) प्र.क्र २ ते प्र.क्र ५ पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- प्र. 1) कविता या वाङ्मय प्रकाराची संकल्पना सांगून, तिचे घटक विशद करा. 20
- प्र. 2) "१९७५ नंतरची मराठी कविता" या काव्य संग्रहातील स्त्रियांच्या काव्याचे स्वरूप स्पष्ट करा. 20
- प्र.3) भुजंग मेश्राम व अरुण काळे यांच्या काव्याचे विशेष सांगा. 20
- प्र.4) अनुराधा पाटील आणि प्रजा लोखंडे यांच्या काव्यातील स्त्रीवादी जाणिवांचे स्वरूप स्पष्ट करा. 20
- प्र.5) सिसिलिया कार्वालो आणि मीनाक्षी पाटील यांच्या काव्यात बंडखोर स्त्रीचे दर्शन कसे घडते. सोदाहरण स्पष्ट करा. 20
- प्र.6) (अ)एका वाक्यात उत्तर लिहा. 5
- 1) माझे विद्यापीठ या काव्यसंग्रहाचे कवी कोण आहेत?
 - 2) लिटमस या काव्यसंग्रहाच्या कवीचे नाव सांगा.
 - 3) दलित वेदना आणि महानगरीय संवेदना कोणत्या कवयित्रीच्या काव्यलेखनात जाणवतात?
 - 4) सायरनचे शहर हा काव्यसंग्रह कोणत्या कवीचा आहे?
 - 5) भुजंग मेश्राम यांची कविता कोणत्या साहित्य प्रवाहातील आहे?

(ब) योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

5

- 1) सूर्य किरणात आला हा काव्यसंग्रह----- या कवीचा आहे.
(सिलिया काव्हालो / अनुराधा पाटील)
- 2) आदिवासींचे दुःख व विद्रोह -----यांच्या कवितेत जाणवतात.
(इंद्रजित भालेराव/भुजंग मेश्राम)
- 3) स्री गणेशा हा काव्यसंग्रह -----या कवयित्रीचा आहे. (नीरजा/अनुराधा पाटील)
- 4) तत्पूर्वी हा काव्यसंग्रह-----या कवीचा आहे. (इंद्रजित भालेराव / दासू वैद्य)
- 5) बिरसामुंडा ही -----या कवीची कविता आहे. (भुजंग मेश्राम/ अरुण काळे)

क) ज्योड्या लावा

5

अ

ब

१) इंद्रजित भालेराव	१) एप्सिलॉन
२) अनुराधा पाटील	२) पंख
३) सिलिया काव्हालो	३) मुलुख माझा
४) प्रजा पवार	४) दिवसेंदिवस
५) शि.गो. देशपांडे	५) अंतःस्थ

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Thursday 24/10/2019	IV (Repeater)	D.C. Marathi- Marathi Katha	11.00 AM To 01.30 PM	445704	75

सूचना :- १. प्रश्न क्र.२ ते ५ पैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

२. प्रश्न क्र. १ व ६ लिहिणे अनिवार्य (कंपल्सरी) आहे.

३. प्रत्येक साहित्यकृतीवर किमान एक प्रश्न लिहिणे आवश्यक आहे.

प्रश्न क्र. १. कथा म्हणजे काय ते सांगून कथेच्या कथानक ,भाषाशैली व निवेदन या घटकांची सविस्तर माहिती लिहा . २०

प्रश्न.क्र. २. '१९७५ नंतरची मराठी कथा' या कथासंग्रहाच्या आधारे मराठीतील कथाप्रवाहांची सविस्तर माहिती लिहा . २०

प्रश्न.क्र. ३. '१९७५ नंतरची मराठी कथा' मधील 'करणी व सपन' या कथामधील कथानक सविस्तर विषद करा. २०

प्रश्न.क्र.४. 'फिनिक्सच्या राखेतून उठला मोर' व 'दुसरा आईनस्टाईन' या कथेतून 'मानवी वृत्ती-प्रवृत्तीचे दर्शन घडते', सोदाहरण लिहा. २०

प्रश्न.क्र.५. टिपा लिहा.(कोणत्याही दोहांवर) २०

१. 'कावळ्या चिमणीची गोष्ट' या कथेतून व्यक्त होणारी स्त्रीवादी जाणीव----

२. 'परिव्राजक' कथेतील बौद्ध तत्त्वज्ञान---

३. 'गवनेर' कथेतील माणूस व प्राणी,पशु, पक्षांचे जग ----

प्रश्न.क्र.६. अ) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. ०५

१. 'कांदाचीर' ह्या कथासंग्रहाचे लेखक कोण आहेत.

२. विज्ञान कथा लिहणाऱ्या दोन लेखकांची नावे लिहा.

३. आदिवासींच्या शोषणाचा आशय कोणत्या लेखकाच्या कथातून व्यक्त होतो.

४. जयंत पवार यांच्या एका नाटकाचे नाव लिहा.

५. 'तानसेन' हे पात्र कोणत्या कथेतील आहे.

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Monday 07/10/2019	III (Fresh)	D.C. Marathi – Marathi Kavita	11.00 AM To 01.30 PM	345504	75

सूचना :- 1) प्र. क्र. 1 ते 6 अनिवार्य आहेत.

2) प्र. क्र. 2 ते 5 पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- प्र.1 कवितेची संकल्पना आणि स्वरूप स्पष्ट करा. 20
- प्र.2 1975 नंतरच्या मराठी कवितेची आशय सुत्रे थोडक्यात विशद करा. 20
- प्र.3 1975 नंतरची मराठी कविता या संग्रहातील स्त्री कवींच्या काव्य लेखनाचा आढावा घ्या. 20
- प्र.4 इंद्रजीत भालेराव आणि भुजंग मेश्राम यांच्या काव्यलेखनाची वैशिष्ट्ये '1975 नंतरची मराठी कविता' या संग्रहाच्या आधारे सांगा. 20
- प्र.5 अरूण काळे आणि दासू वैद्य यांच्या कवितेचे विशेष '1975 नंतरची मराठी कविता संग्रहाच्या आधारे स्पष्ट करा. 20
- प्र.6 अ) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 05
1. 'विश्व आहे केवढे'? ही कविता कोणाची आहे?
 2. पहिले आदिवासी साहित्य संमेलन कोठे संपन्न झाले?
 3. दलित कवितेचे प्रेरणास्थान सांगा.
 4. कोणत्या कवितेला विज्ञान कविता म्हणता येईल?
 5. 'स्त्री गणेशा' हा काव्य संग्रह कोणाचा आहे?
- ब). योग्य पर्याय निवडा. 05
1. काव्य हा एक — व्यवहार आहे. (भाषिक/बौद्धिक)
 2. कवितेतील — अर्थ काव्यातील आशयाला प्रतीकात्मक पातळीवर नेतो. (वाच्यार्थ/सूचितार्थ)
 3. — हे वर्ष युनोने आंतरराष्ट्रीय महिला वर्ष म्हणून घोषित केले. (1975/1985)
 4. 'माझ्या कवितेला यावा, शेणा मातीचा दर्दळ' असे — यांनी म्हटले आहे. (इंद्रजित भालेराव/दासू वैद्य)
 5. 'एप्सिलॉन' हा काव्यसंग्रह — यांचा आहे (मीनाक्षी पाटील/शि.शो. देशपांडे)

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Thursday 10/10/2019	III (Fresh)	A.P.C. Marathi – Sahityachi Bhasha	11.00 AM to 01.30 PM	365104	75

सूचना :- १) प्र. १ ते ५ ने कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.
२) प्र. ६ अनिवार्य आहे.

- प्र. १ वा. भाषेचे स्वरूप स्पष्ट करून तिचे कार्य सांगा. २०
- प्र. २ वा. व्यवहार भाषा व साहित्य भाषा यातील साम्य-भेद स्पष्ट करा. २०
- प्र. ३ वा. भाषा म्हणजे काय ते मांगून भाषेच्या प्रमुख स्तरांचा परिचय करून द्या. २०
- प्र. ४ वा. साहित्यातील अलंकाराचे स्थान निश्चित करा. २०
- प्र. ५ वा. साहित्यकृतीच्या अर्थव्यवहारात प्रतीमा, प्रतीक आणि रूपकाने व्याप्त महत्वपूर्ण असते.
हे सोदाहरण स्पष्ट करा.

प्र. ६ वा. वस्तुनिष्ठ प्रश्न सोडवा.

अ) एका वाक्यात उचरे लिहा. ०५

- १) साहित्याची भाषा या पुरतळचे लेखक कोण आहेत.
- २) भाषेचे प्राथमिक कार्य कोणते आहे.
- ३) कोणत्या भाषेला अर्थाचा एकच पदर आवश्यक असतो.
- ४) 'साहित्याची भाषा' हे पुस्तक कोणाच्या प्रकाशन संस्थेने प्रकाशित केले.
- ५) 'कोसला', 'बिंदार' या कादंबरीचे लेखक कोण आहेत.

ब) रिकाम्या जागी योग्य शब्द भरून वाक्य पूर्ण करा. ०५

- १) भाषा आणि संस्कृती या प्रश्नाचे लेखक ----- हे आहेत. (कल्याण काळे / ना.भो.कालेलकर)
- २) भाषेची सात लक्षणे ----- यांनी सांगितली आहेत. (व्हाक्रेट / मोस्सूर)
- ३) लोकमान्यता हे ----- साहित्याचे वैशिष्ट्य आहे. (वाक्याचार / म्हणी)
- ४) म्हणी म्हणजे ----- खाणी आहेत. (अनुस्वाच्या / स्वानुभवाच्या)
- ५) ताटाखालचे ----- होणे. (कुशा / मानस)

क) योग्य जोड्या लावा. ०५

(अ)

- १) डोंगर पोरयल
- २) अहाणत्राला
- ३) कर नाही
- ४) अंगाचा
- ५) पळमाला पाने

(ब)

- अ) तिक्यापड होणे.
- ब) तीनच.
- क) उंदिर काढणे.
- ड) शब्दाचा मार.
- इ) त्याला डर भ्रशाला.

अंबिकाबाई जाधव महिला महाविद्यालय वज्रेश्वरी

UNIT TEST फेब्रुवारी २०१९

बी.ए. भाग II सेमिस्टर IV

विषय : मराठी व्याकरण (४४५८०४)

दिनांक: ०८.०२.२०१९ वेळ: ९.०० ते १०.०० गुण २५

१. लिंग व्यवस्था व वचन व्यवस्था सोदाहरण स्पष्ट करा. २०
- किंवा
- विभक्ती व्यवस्थेचे स्वरूप साधारण विशद करा.
२. एका वाक्यात उत्तरे लिहा. ०५
१. मराठीचे व्याकरण या पुस्तकाचे लेखक कोण आहेत?
२. मराठीतील लिंगाचे नावे सांगा.
३. शाळा या शब्दाचे अनेक वचन सांगा.
४. समीधा आंबा खाते. -प्रयोग ओळखा
५. प्रथमा विभक्ती कोणता कारकार्थ व्यक्त करते ?

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Friday 29/03/2019	IV (Fresh)	D.C. Marathi – Marathi Bhasha Ani Vyakaran	11.00 AM To 01.30 PM	445804	75

Instruction:

- i) प्र.क.१ आणि ५ पैकी कोणतेही तीन सोडवा.
- ii) प्र.क.६ अनिवार्य आहे.

- Q.1. मराठीतील लिंग व वचन व्यवस्था सविस्तर स्पष्ट करा. २०
- Q.2. विभक्ती ही संज्ञा स्पष्ट करून विभक्ती व्यवस्थेचा परिचय करून द्या. २०
- Q.3. विभक्ती प्रत्ययावरून मानावी की अर्थावरून ते सोदाहरण स्पष्ट करा. २०
- Q.4. आख्याताचे प्रकार सोदाहरण विशद करा. २०
- Q.5. कर्तरी, कर्मणी आणि भावे या प्रयोगांचा सोदाहरण परिचय करून द्या. २०
- Q.6. अ. एका वाक्यात उत्तरे लिहा. ०५
- १) दासी या शब्दाचे अनेकवचनी रूप सांगा.
 - २) कर्तरी प्रयोगाच्या उपप्रकारांची नावे सांगा.
 - ३) प्रथमा विभक्तीचा कार्कार्थ सांगा.
 - ४) वधू या शब्दाचे पुल्लिगी रूप सांगा.
 - ५) धातूला लागणा-या प्रत्ययांना काय म्हणतात?
- व) योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा. ०५
- १) हा शब्द व्याकरणदृष्ट्या अचूक आहे. अभ्यसनीय / अभ्यासनीय
 - २) 'त्याचे लिहून झाले' हा प्रयोग आहे. कर्तरी / भावे
 - ३) पुढे घडणारी घटना काळाची असते. भूत / भविष्य
 - ४) मराठी व्याकरणाचा पुनर्विचार हे पुस्तकयांनी लिहिले आहे. रा.भि.जोशी / अरविंद मंगरूळकर
 - ५) नामाच्या ठिकाणी संख्या सुचविण्याचा जो धर्म असतो त्याला म्हणतात. वचन / विभक्ती
- क) योग्य जोड्या लावा. ०५
अ गट	ब गट
१. चा	चतुर्थी
२. ला	सप्तमी
३. ने	तृतीया
४. हून	षष्ठी
५. आ	पंचमी

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Friday 29/03/2019	III (Repeater)	D.C. Marathi- Marathi Vyakaran	02.30 PM To 05.00 PM	345604	75

Instruction:

- I) प्र.क. ६ अनिवार्य आहे.
- II) प्र.क. १ ते ५ पैकी ३ प्रश्न सोडवा.

- Q.1. भाषेचे स्वरूप, कार्य आणि महत्त्व स्पष्ट करा. २०
- Q.2. प्रमाणभाषा आणि बोलीभाषा या संकल्पना साधार स्पष्ट करा. २०
- Q.3. वर्ण ही संकल्पना स्पष्ट करून वर्णमालेचे स्वरूप सोदाहरण विशद करा. २०
- Q.4. शब्दांच्या विकारी जातींचा सोदाहरण परिचय करून द्या. २०
- Q.5. पुढील टीपा लिहा. २०
अ. अहिराणी बोली.
ब. अविकारी शब्दजाती.
- Q.6. अ. एका वाक्यात उत्तरे लिहा. ०५
१) आधुनिक भाषा विज्ञानाचे जनक कोणाला म्हणतात?
२) मराठीच्या बोलींचा सर्वप्रथम अभ्यास करणारे इंग्रज अधिकारी कोण आहेत?
३) हळबी ही कोणत्या बोलीची उपबोली आहे?
४) शास्त्रीय मराठी व्याकरण कोणी लिहीले आहे?
५) वर्णविचार हा व्याकरणाचा पाया होय. — विधान चूक की बरोबर
- ब) योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा. ०५
१) प्रवाही व स्पष्ट उच्चारण असलेल्या वर्णाला म्हणतात.
स्वर/व्यंजन
२) चंद्रपूर परिसरात बोली बोलली जाते.
अहिराणी / वैदर्भी
३) ही संज्ञा इंग्रजीतील Pronoun या शब्दजातीसाठी वापरली जाते.
सर्वनाम / विशेषण
४) हाडया हा शब्द बोलीतील आहे.
अहिराणी / वैदर्भी
५) क्रियाविशेषण ही शब्दजाती आहे.
विकारी / अविकारी
- क) योग्य जोड्या लावा. ०५
१) ग् मूर्धन्य व्यंजन
२) छ् कठस्थ व्यंजन
३) द् दंत्य व्यंजन
४) त् ओष्ठ्य व्यंजन
५) भ् तालव्य व्यंजन

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Marks
Wednesday 09/10/2019	III (Fresh)	D.C. Marathi- Marathi Vyakaran	11.00 AM To 01.30 PM	345604	75

सूचना

- I) प्रश्न क्र. १ आणि ५ पैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.
- II) प्रश्न क्र. ६ अनिवार्य आहे.

- Q.1 भाषा म्हणजे काय ते स्पष्ट करून भाषेचे कार्य विशद करा . २०
- Q.2 प्रमाणभाषा आणि बोलीभाषा यांच्यातील आंतरसंबंध सोदाहरण स्पष्ट करा. २०
- Q.3 मराठीतील वर्णमाला ही संकल्पना उदाहरण देऊन स्पष्ट करा. २०
- Q.4 शब्दांच्या जातींचा परिचय करून अविकारी शब्द म्हणजे काय ते सांगा. २०
- Q.5 पुढील टीपा लिहा. २०

१) अहिराणी बोली २) व-हाडी बोली

Q.6 पुढील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा. ५

- १) मराठीमध्ये समाविष्ट झालेले नवे स्वरादी कोणते आहेत ?
- २) संयुक्त स्वर कशांना म्हणतात?
- ३) अहिराणीबोलीचे नाव कोणत्या जमातीवरून पडले आहे ?

अंबिकाबाई जाधव महिला महाविद्यालय, वज्रेश्वरी, जि.ठाणे

UNIT TEST -2, Academic Year 2021-2022

S.Y.B. A. SEM- IV

SUB : मराठी व्याकरण

Code : 445804

Date : 05/04/2022.

Marks : 30

Time : 10.00 to 11.00AM.

१. 'विभक्ती' ही संज्ञा विशद करुन विभक्ती व्यवस्थेचा सोदाहरण परिचय करुन द्या. २०

किंवा

पुढील टीपा लिहा.

- अ) लिंगव्यवस्था
ब) वचनव्यवस्था

२. पुढील वस्तुनिष्ठ प्रश्नांची उत्तरे लिहा. १०

अ. एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

- १) 'वधू' या शब्दाचे पुल्लिंगी रूप कोणते?
- २) 'भाषा' या शब्दाचे अनेकवचन सांगा.
- ३) 'प्रथमा' विभक्तीचा कारकार्थ कोणता?
- ४) 'सुगम मराठी व्याकरण लेखन' या पुस्तकाचे लेखक कोण आहेत?
- ५) पुढे घडणारी घटना कोणत्या काळाची असते?
- ६) नामाच्या ठिकाणी संख्या सुचविण्याचा जो धर्म असतो त्याला कोणती संज्ञा आहे?
- ७) 'ऊन, हून' हे प्रत्यय कोणत्या विभक्तीचे आहेत?
- ८) 'संबंध' हा कोणत्या विभक्तीचा कारकार्थ आहे?
- ९) 'सासू' या शब्दाचे अनेकवचनी रूप सांगा.
- १०) 'सप्तमी' विभक्तीचे एकवचनाचे प्रत्यय सांगा.